לו אב מיי׳ פ״ח מהל׳ מכירה הלכה ה ועי׳

במ"מ סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' קל סעיף

יג וסעיף יד: לז ג ד מיי׳ פ״ט מהל׳

עשין פט טוש"ע ח"מ סיי

שלג סעיף ו:

לה ה מיי שם פ"ד הלכה ל טוש"ע ח"מ סי

שט סעיף א:

לם ו מיי׳ שם טוש״ע שם סעיף ב:

בן ז מיי׳ שם פ״ה הלכה

מ"מ סי שי סעיף א:

א סמג שם טוש״ע

זכירות הלכה ד חתו

לו:ז. ב) ני׳ רש״ל החוכר.

הגהות הב"ח

רש"י ד"ה הרי שלך (ל) מחת משחה אבל בנחעה: וכו׳ אלא אומדין אם היה יכול: (ד) ד"ה כ' יוסי וכו׳ מחחת חלאכה פטור מ"מ כיון: (ה) בא"ד דה"ה כל שינוי:

גליון הש"ם

תום' ד"ה אפילו וכו' שלא חש להאריך. עיין בתשובת הר"ש הלוי חא"

הגהות הגר"א

[א] גמ' פשיטא כו'. נ"ב גירסת הרמב"ם איבעיא להו זביו שוה מחה במחתו וקא עייל כו':

מוסף רש"י אוירא דהר. לינה ולוויל

א) ולשיל שום, כ) בייל מפני רעפה. דאנן סהדי דבלאו אונסא דווזי נמי הוה מובין לה בגרן שבאת חבידה דידו. וא"ת א"כ פשיטא וי"ל דה"א אסמכתא להוליכה, גו יש"ל, די ולשיל ונפיה אווזי מחבר בוא לובות שלא נחוור לובחר בייא להחור מחבר בוא לובות שלא נחוור לובחר בייא היא ולא קני א"נ דפועל לא נומן לו אלא לשכור בשויה ולא מן הכל: אפילו זו י' מידין בו'. וה"ה אפילו זו שהלך בה קלרה יותר אלה °שלה חש להאריך: הוחמה בהר פשור. וא״ת למ״ד

לעיל (דף מב.) תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב אמאי פטור הא תחילתו בפשיעה היה לענין הוחלקה וי"ל דלא מחייב אלא באונס שיש לתלות שאם לא היה משנה אפשר שלא היה בא האונס כי ההיא דלריפא דאורבני דאונס בא מחמת הפשיעה שאם היה מצניעם תחת הקרקע כדשמואל לא היו נגנבים אבל הכא כי הוחמה בהר כ"ש דאם לא שינה והיה הולך בבקעה דהוה הוחמה והכי אמר רבא בהמפקיד (לעיל דף לו:) גבי פשע בה ויצאתה לאגם אפילו למ"ד חייב הכא פטור דמלאך המות מה לי הכא מה לי התם וא"ת שילהי הפועלים ולחמו דף לג: ושם ד״ה אי) גבי הניח עדרו ובא לעיר ובא ארי ודרם פטור ומוקי לה רבה דעל בעידנא דלא עיילי אינשי ופריך אביי תחילתו בפשיעה לענין גנבי וסופו באונס הוא לענין ארי והתם אפילו לא פשע הוא ולא בא לעיר היה נארע האונס ומאי פריך וי"ל דשמא אם היה שם היה מוליכו למרעה אחר קודם ביאת ארי כי כן דרך הרועים לרעות חלי היום בשדה זו וחלי היום בשדה אחר או שמא אם היה שם הארי היה ירא לבא שם או היה מקיים ביה גם את הארי ואת הדוב הכה עבדך ובלאו הכי לריך לפרש הפשט התם כך דקאמר אין אומרים אילו היה שם היה מציל אלא ש אומרים אם היה יכול להציל חייב ואם לאו פטור ואי אפשר לפרש בע"ח ורב חלפם פירש התם דחביי

לטעמיה דאמר בפרק המפקיד (לעיל דף לו: ושם) לא מיבעיא כו' אלא אפילו למ"ד פטור הכא חייב דהבלא דאגמא קטלה משמע דלמ"ד חייב א"ש בלאו האי טעמא אע"פ שהאונס היה נארע בכל ענין ויש לדחות ראייתו דלמ"ד חייב נמי סמך אהאי טעמא דקאמר בסוף דהבלא דאגמא קטלה דאם לא כן תקשי ליה ממחניתין דהכא דקאמר הוחמה בהר פטור ומיהו למה שנפרש לבסוף דהכא לא חשיב תחילתה נפשיעה א"ש: ואם הוחמה מחמת המעלה חייב. וא"ת והיכי ידעינן ברישא דקתני הוחמה בהר פטור דשלא מחמת המעלה הוחמה וי"ל דראינו שלא הוחמה בעלייתה שעלתה בלא טורח והלכה אחר כן הרבה ולא היתה מזיעה ובתר הכי הוחמה וא"כ שלא מחמת מעלה היה ופטור: בגדן שמתה מחמת אויר. פי׳ שידוע שאותו יום היה אויר משונה בהרים יותר מבבקעה או איפכא משלג או ממטר והוי תחילתו וסופו בפשיעה ולהכי נקט להוליכה בהר והוליכה בבקעה ולא נקט להוליכה בהר זה והוליכה בהר אחר משום דאין רגילות להשתנות אויר אלא מהרים לבקעות אבל מהר להר ומבקעה לבקעה אין דרך אויר להשתנות: רבי יוםי בר חנינא אמר שמתה מחמת אובצנא. שנחייגעה מחמת מלחכה ואף על גב דמתה מחמת מלאכה (ד) מ"מ כיון ששינה חייב שאם היה לו להוליכה בהר

נקרא

דעל כורחו מכר ס המותר ויכול לומר מפני רעתה: וא "פשיטא בעי לזבוני במאה לכך הייתי מחזר אחר המעות להנות ולא אשכח וזבין במאתים וקא עייל ונפיק אזוזי שדה קטנה תחתיה: ולא אשכח. לא לא קני אלא אי בעי לזבוני במאה ולא אשכח מלא לה לוקחין מיד: ואילו היה טורח. ואי פרח הוה משכח ולא פרח וזבין במאתים טובא לחזור אחר הלוקחין: הוה משכח. וקא עייל ונפיק אזוזי מאי כמוכר שדהו מפני לוקחי שדה קטנה: ולא טרח. רעתה דמי או לא יתיקו: שכר את החמר הוקשה לו הטורח ומכר הגדולה ואת הקדר וכו' שוכר עליהן או ממען: עד במחמים: ועייל ונפיק חזווי מחי כמוכר שדהו מפני רעתה דמי. כיון כמה שוכר עליהן אמר רב נחמן יעד כדי דמשום טירחא דאהדורי אחר לוקח שכרן איתיביה רבא לרב נחמן שער ארבעים הוקלה עליו למכור אותה בלא דוחק וחמשים זוו אמר ליה כי תניא ההיא ישבאתה חבילה לידו: בותני' השוכר את החמור מעות שמע מינה לא חביבה היתה עליו: עד כדי שכרן. אם עשו אללו ילהוליכו בהר והוליכו בבקעה בבקע' והוליכו קלת המלאכה ולא קיבלו כלום שוכר בהר אפילו זו עשר מילין וזו עשר מילין ומתה עליהן כל מה שהוא חייב להן יוסיף חייב השוכר את החמור להוליכה בהר לאחרים ויגמרו: שבאת חבילה לידו. והוליכה בבקעה אם החליקה פטור ואם אם יש בידו משלהן הרבה כדרך האומנים המקבלים עליהן מלאכה הוחמה חייב ילהוליכה בבקעה והוליכה בהר מביאים כלי אומנות לבית בעל הבית: אם החליקה חייב ואם הוחמה פמור אם בותנר' בבקעה והוליכה בהר. מחמת המעלה חייב יהשוכר את החמור בראש ההר ואע"פ שהדרך חלק וישר והבריקה או שנעשית אנגריא אומר לו הרי חייב. בגמ' מפרש מאי שנא רישא שלך לפניך מתה או נשברה חייב להעמיד הכא דלא מפליג בין הוחלקה להוחמה ם[לו] חמור: גמ' מ"ש רישא דלא קא מפליג ובסיפא מפליג להוליכה בהר והוליכה ומאי שנא סיפא דקא מפליג אמרי דבי ר' ינאי בבקעה: ואם החליקה פטור. שבהר היא ראויה להחליק יותר שראש ההר רישא שמתה מחמת אויר דאמרינן ייאוירא חד ומשופע ללדדין: ואם הוחמה רהר קטלה ואמריגן אוירא דבקעה קטלה ר' חייב. שהבקעה מעלה הבל לפי יוםי בר חנינא אמר כגון שמתה מחמת שההרים סביבה ואין אויר שולט בה: אובצנא רבה אמר כגון שהכישה נחש רבי אם מחמת המעלה הוחמה. בעלותה חייא בר אבא אמר ר' יוֹחנן הא מני ר"מ היא מרגל ההר לרחשו: חייב. שהמעלה דאמר כל המעביר על דעת של בעל הבית גרמה לה והוא שינה להוליכה בהר: והבריקה. בגמראי מפרש: או

והאי דעייל ונפיק אווזי ממהר הוא לגבות שלא יחזור לוקח: בעא

לובוני במאה. היה לריך למאה זוזי ורלה למכור שדה קטנה במאה

זוז ולא מלא לה לוקחין ומכר גדולה במאמים: וקא עייל ונפיק אווזי.

וזה עיכבם: לא קני. דאנן סהדי

שנעשים אנגריא. שנטלוה לעבודת המלך: אומר לו. משכיר לשוכר: הרי שלך לפניך. טלנה כמו שהיא סמויה ותלך שאף מזלך גרם כמו מזלי וטרח (ה) ואשר אותה בדרכים. וגבי אנגריא נמי המתן עד שתשוב שחף מזלך גרס ונפסיד שנינו: מתה או נשברה. שמפסיד כל שכרו: חייב. המשכיר למכור העור והנבילה לכלבים ולהוסיף מעות ולהעמיד לו חמור או ישכור לו אחר בדמי נבילה שהרי חמור זה שיעבד לו או יחזור לו שכרו: גבו' דקא מפליג. בין הוחלקה להוחמה: שמחה מחמם אויר. לא הוחלקה ולא הוחמה ומחה מעלמה הואיל ושינה בה יכול לומר לו לא מתה זו אלא מחמת אויר לא היתה לימודה ליגדל באויר הר וקשה לה או לא היתה לימודה באויר בקעה וקשה לה: אובלנא. עייפות ויגיעה ממשאה. הוליכה בהר יכול לומר לו עייפות המעלה שעלתה לראש ההר הועיל לה מתחילה על כן עייפה לה לאחר זמן כשהלכה בדרך החלקה ויגעה תחת משאה ומתה. ואם שינה להוליכה בבקעה אע"פ שלא ראינו אותה מועת ולא היום חם מאד לומר הוחמה י"ל אם הלכה בהר היה האויר שולט שם ונותן בה כח ולא תיגע תחת משאה (כ) בבקעה לא שליט בה אויר והיא היתה חסירת כח ויגעה :ਹ9

נקרא אפשר שאם היה מוליכה שם לא היתה מתייגעת מחמת אויר והרוח ששולט שם או אם היה לו להוליכה בבקעה לא היתה מתייגעת שם לפי שאין טורח שם כמו בהר ולהכי חייב אפילו למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור אך על רבה דאמר כגון שהכישה נחש קשה לריב"ם אמאי נקט לדידיה הר ובקעה דה"נ ה"מ למינקט בקעה ובקעה אם ידוע שנמלא נחשים היום בבקעה ששינה להוליכה שם דלא שייך האי קלקול להשתנות מהר לבקעה טפי מבקעה לבקעה ואר"י דרבה לטעמיה דאית ליה תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב כדמשמע בס"פ השוכר את הפועלים (לממן די זג: ושם) מדפריך ליה אביי אמאי פטור תחילתו בפשיעה וסופו באונס הוא והשתא א"ש דלהכי נקט הר ובקעה משום דהשתא הוי תחילתו בפשיעה לענין הוחמה והוחלקה אבל אם שינה מבקעה לבקעה היה פטור דליכא תחילתו בפשיעה ובריש הכונס (ב"ק ד' נו. ושם) דפריך ארבה דאמר והוא שחתרה הניחא למאן דאמר תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור אלא למ"ד חייב מאי איכא למימר הוי מצי למיפרך דרבה אדרבה דאית ליה הכא חייב אי גרס בתרוייהו רבה והשתא כל אלו אמוראים שבאין לתרץ סוברים כרבא דאמר מלאך המוח מ"ל הכא כו' דלאביי דאמר הבלא דאגמא קטלה א"ש מחנימין בלאו הני שנויי וחייב אפילו מחה כדרכה דאמר ההוא אוירא שהוליכה שם קטלה אע"פ שאין ידוע שיהא אותו אויר רע כלל יותר מאויר אחר דלאו דוקא נקט הבלא דאגמא 🌣 ה"ה כל שינוי אויר כדמוכח בשמעתין דהתם והא דנקט בסיפא הוחלקה בהר והוחמה בבקעה חייב ה״ה מתה כדרכה כיון דהוי תחילתו בפשיעה אלא משום דבפטור דהר תני הוחמה אשמועינן אף על גב דחימום הוי בהר טעמא לפטור בבקעה לא מיפטר בהכי אלא אדרבה הוי טעמא לחיובא וא"מ והא שמעינן ליה מרישא דאפילו מתה כדרכה חייב משום דהוי תחילתו בפשיעה לענין הוחלקה בהר וחימום בבקעה כ"ש כשמתה ע"י החלקה דהר וחימום דבקעה דמחייב וי"ל דאי לאו אשמעינן בסיפא לא הוה ידעינן אמאי חשיב לה ברישא תחילתה בפשיעה לחייבו אפילו במתה כדרכה וא"ת ולרבא וכל האמוראים דהכא דפטרי במתה כדרכה אמאי חני בסיפא הוחמה בהר והוחלקה בבקעה